

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Командно-штабний інститут застосування військ (сил)

Кафедра Сухопутних військ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ УПРАВЛІННЯ ДІЯМИ АРМІЙСЬКОЇ АВІАЦІЇ В ОПЕРАЦІЯХ Код ВКК 49

Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	253 Військове управління (за видами збройних сил)
Статус дисципліни	Вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	4 семестр (очна форма здобуття освіти); 3, 4 семестри (заочна форма здобуття освіти)
Мова навчання	українська, англійська

**Київ
2024**

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни
“УПРАВЛІННЯ ДІЯМИ АРМІЙСЬКОЇ АВІАЦІЇ В ОПЕРАЦІЯХ”.

Розробники силабусу (науково-педагогічні працівники, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни):

полковник Олександр МАЛЬКОВ, старший викладач кафедри Сухопутних військ командно-штабного інституту застосування військ (сил), тел. 271-08-77, email: o.malkov@edu.nuou.org.ua;

полковник Юрій ЄЛЬЧАНІНОВ, старший викладач кафедри Сухопутних військ командно-штабного інституту застосування військ (сил), тел. 271-08-77, email: y.elchaninov@edu.nuou.org.ua;

полковник Сергій ШЕВЧЕНКО, старший викладач кафедри Сухопутних військ командно-штабного інституту застосування військ (сил), тел. 271-08-77, email: s.shevchenko@edu.nuou.org.ua.

Силабус навчальної дисципліни розглянутий на засіданні кафедри Сухопутних військ командно-штабного інституту застосування військ (сил)

Протокол від “ ____ ” _____ 2024 року № ____.

Начальник кафедри Сухопутних військ командно-штабного інституту застосування військ (сил)
полковник

“ ____ ” _____ 2024 року

Сергій ПОЧИНОК

1. Обов'язки науково-педагогічних працівників, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни, і здобувача, який вивчає цю навчальну дисципліну

Науково-педагогічні працівники, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни, повинні сформувати у слухачів спеціалізовані концептуальні знання про порядок роботи посадових осіб органів військового управління оперативного рівня під час планування та ведення операцій (бойових дій) військовими частинами армійської авіації, організації забезпечення угруповань армійської авіації з урахуванням уроків воєнних конфліктів сучасності, досвіду російсько-української війни та майбутнього операційного середовища, а також вміння і навички, необхідні при вирішенні складних проблем оперативного рівня з питань організації та ведення бойових дій військовими частинами (підрозділами) армійської авіації в інтересах загальновійськових частин (підрозділів) та оперативних угруповань військ, дій військових частин (підрозділів) армійської авіації у бою і операції в умовах застосування противником ВТЗ і засобів РЕБ в тому числі і за стандартами НАТО.

Консультації відбуваються щосереди, 15.00-17.00 (каб. 329 у 1 навчальному корпусі, КШЗВ(С)); on(off)-лайн-консультації через платформу дистанційного навчання в рамках навчальної дисципліни.

2. Анотація (передумови для вивчення дисципліни)

Передумовами вивчення навчальної дисципліни “Наукові методи дослідження ефективності застосування армійської авіації” є опанування таких начальних дисциплін: ПО 4 – Основи оперативного мистецтва та компоненти сил оборони; ПО 5 – Розвиток сил; ПО 6 – Об'єднані операції; ПО 7 – Оперативне планування; ПО 8 – Планування та ведення операцій.

Навчальна дисципліна є вибірковою з загально-університетського каталогу вибірових компонент. Дисципліна досліджує теоретичні та організаційні питання підготовки та ведення бойових дій військовими частинами (підрозділами) армійської авіації в інтересах загальновійськових частин (підрозділів) та оперативних угруповань військ. Викладені загальні питання щодо основ бойових дій армійської авіації. Визначені проблемні питання та шляхи їх вирішення щодо планування та ведення бойових дій армійською авіацією в операціях. Зосереджено увагу на особливостях підготовки і ведення бойових дій армійською авіацією за стандартами НАТО. Розглянуто досвід дій військових частин (підрозділів) армійської авіації у бою і операції в умовах застосування противником ВТЗ і засобів РЕБ під час російсько-української війни.

3. Структура навчальної дисципліни

(очна форма здобуття освіти)

№ з/п	Всього годин	з них		Півріччя (курс навчання), номери та назва тем
		Аудиторних годин	Самостійна робота	
1	2	3	4	5
	120	40	80	II півріччя 2 курсу
1.	48	16	32	Тема 1. Основи бойових дій армійської авіації.
2.	28	10	18	Тема 2. Особливості підготовки і ведення бойових дій армійською авіацією за стандартами НАТО.
3.	32	10	22	Тема 3. Бойові дії армійської авіації в операціях.
4.	12	4	8	Диференційований залік
Всього за навчальну дисципліну	120	40	80	С – 10 год., ГЗ – 22 год., ПЗ – 4 год., З – 4 год.

(заочна форма здобуття освіти)

№ з/п	Всього годин	з них		Півріччя (курс навчання), номери та назва тем
		Аудиторних годин	Самостійна робота	
1	2	3	4	5
	120	32	88	2 курс
	18	12	6	III настановчий збір
1.	2	2		Тема 1. Основи бойових дій армійської авіації.
2.	2	2		Тема 2. Особливості підготовки і ведення бойових дій армійською авіацією за стандартами НАТО.
3.	2	2		Тема 3. Бойові дії армійської авіації в операціях.
	72		72	III міжзборовий період
4.	31		31	Тема 1. Основи бойових дій армійської авіації.
5.	15		15	Тема 2. Особливості підготовки і ведення бойових дій армійською авіацією за стандартами НАТО.
6.	20		20	Тема 3. Бойові дії армійської авіації в операціях.
7.	6		6	Підготовка до заліку.
	22	14	8	Підсумково-випускний збір
8.	8	4	4	Тема 1. Основи бойових дій армійської авіації.
9.	10	8	2	Тема 2. Особливості підготовки і ведення бойових дій армійською авіацією за стандартами НАТО.
10.	6	4	2	Тема 3. Бойові дії армійської авіації в операціях.
11.	6	4	2	Диференційований залік.
Всього за навчальну дисципліну	120	32	88	С – 10 год., ГЗ – 18 год., З – 4 год

Робочою програмою навчальної дисципліни не передбачено відпрацювання індивідуальних завдань.

4. Система оцінювання (форми поточного та підсумкового контролю та засобів діагностики результатів навчання)

Впродовж навчання проводяться такі види контролю:

Вид контролю	Призначення
Поточний контроль	Проводиться науково-педагогічним працівником, який проводить навчальне заняття з метою перевірки готовності слухачів до заняття, забезпечення зворотного зв'язку та управління навчальною мотивацією слухачів.
Тематичний	Проводиться з метою перевірки ефективності формування знань, умінь, навичок слухачів, використання їх на практиці, стимулювання навчальної діяльності слухачів, формування у них прагнення до самоосвіти при вивченні конкретної теми. Дозволяє вимагати від слухачів самостійної конструктивної діяльності, а також виявити взаємозв'язки з іншими навчальними дисциплінами освітньо-професійної програми.
Самоконтроль	Призначений для самостійної перевірки слухачами, ступеня засвоєння навчального матеріалу з навчальної дисципліни (теми, заняття).
Підсумковий	Проводиться по закінченні навчальної дисципліни з метою перевірки ступеня засвоєння навчального матеріалу та набуття освітніх та професійних компетентностей слухачами відповідно до навчального плану та робочої програми навчальної дисципліни.

Формами контролю знань є: усне опитування, спостереження за діяльністю слухачів, письмовий, практичний.

Поточний контроль проводиться під час усіх видів занять у формах: усного опитування, письмової експрес-літучки, спостереження за діяльністю слухачів. Засоби поточного контролю: контрольні питання, індивідуальні завдання.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання на кафедрі та в університеті загалом складається із суми балів, отриманих за виконання індивідуальних завдань, участі в обговоренні навчальних питань, контрольних заходів тощо (передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та планами навчальних занять) за 100-бальною шкалою та національною шкалою і становить:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Рівень навчальних досягнень
	для екзамену (заліку), курсового проєкту (роботи), захисту військового стажування, навчальної практики за військовим спрямуванням	
90 - 100	5 (відмінно)	"відмінно"
80 - 89	4 (добре)	"дуже добре"
65 - 79		"добре"
55 - 64	3 (задовільно)	"задовільно"
50 - 54		"достатньо"
1 - 49	2 (незадовільно)	"незадовільно", з можливістю повторного складання

5. Політика кафедри (університету, інституту, курсу)

Система вимог науково-педагогічних працівників перед здобувачами освіти щодо:

Академічної доброчесності

а. Здобувачі освіти під час вивчення навчальної дисципліни повинні керуватися Кодексом про академічну доброчесність в університеті, затвердженого наказом начальника Національного університету оборони України від 22 березня 2022 року № 99;

б. У випадку виявлення порушення слухачем правил, зазначених у Кодексі про академічну доброчесність в університеті, науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради інституту державного військового управління питання щодо доцільності подальшого навчання слухача в Національному університеті оборони України.

Комунікації

с. Здобувачі освіти повинні вчасно представляти (розміщати на платформі дистанційного навчання) виконані завдання, визначені науково-педагогічними працівниками під час навчальних занять. У випадку неможливості своєчасного виконання завдання здобувач повинен завчасно повідомити про це науково-педагогічного працівника із зазначенням причин, які завадили виконанню.

д. По завершенню вивчення кожної теми, а також наприкінці вивчення навчальної дисципліни здобувач проходить анкетування на платформі дистанційного навчання з метою виявлення переваг та недоліків навчального матеріалу, методики викладання тощо.

Перескладання поточного та підсумкового контролю

е. Перескладання **поточного** контролю здійснюється здобувачем у випадку отримання ним оцінки "незадовільно" з можливістю повторного складання (1-49 балів), або у випадку, коли здобувач бажає покращити попередні результати складання поточного контролю.

ф. Якщо слухач тричі протягом вивчення навчальної дисципліни під час складання **поточного** контролю отримав оцінку "незадовільно", то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради інституту питання про доцільність навчання даного здобувача у

Національному університеті оборони України.

g. Перескладання **підсумкового** контролю здійснюється у випадку отримання здобувачем оцінки “незадовільно” з можливістю повторного складання (1-49 балів).

h. Якщо здобувач під час перескладання **підсумкового** контролю вдруге отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд засідання кафедри питання про надання можливості даному здобувачу повторного перескладання підсумкового контролю. На повторне перескладання до складу комісії залучаються представники керівництва командно-штабного інституту застосування військ (сил).

i. Якщо здобувач під час другого повторного перескладання **підсумкового** контролю втретє отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради **інституту** питання про доцільність навчання даного здобувача у Національному університеті оборони України. У разі прийняття рішення про наступне перескладання, до складу комісії залучаються заступник начальника університету з навчальної роботи, або представники науково-методичного центру організації та провадження освітньої діяльності університету.

j. Якщо здобувач під час третього повторного перескладання підсумкового контролю знову отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради **університету** питання, щодо доцільності подальшого навчання даного здобувача у стінах Національного університету оборони України.

k. Якщо за результатами складання **підсумкового** контролю здобувач отримав **позитивну** оцінку (50-99 балів), перескладання **не допускається**.

Оскарження результатів оцінювання

l. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час поточного чи підсумкового контролю його оцінка була занижена науково-педагогічними працівниками, він має право у той же день звернутися до начальника кафедри Сухопутних військ з проханням про перескладання. У цьому випадку начальник кафедри повинен очолити комісію, до якої входить голова попередньої комісії (науково-педагогічний працівник), який приймав участь у проведенні поточного чи підсумкового контролю.

m. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час перескладання поточного чи підсумкового контролю його оцінка була вдруге занижена комісією кафедри, то він має право у той же день звернутися до начальника командно-штабного інституту застосування військ (сил) з проханням про перескладання. У цьому випадку начальник інституту повинен очолити роботу комісії, до якої також входить начальник кафедри Сухопутних військ.

n. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час повторного перескладання поточного чи підсумкового контролю його оцінка була втретє занижена вже комісією інституту, то він має право у той же день звернутися

до заступника начальника університету з навчальної роботи з проханням про перескладання. У цьому випадку заступник начальника університету з навчальної роботи повинен призначити дату перескладання, склад комісії, до якої входять начальник командно-штабного інституту застосування військ (сил), кафедри Сухопутних військ, представники науково-методичного центру організації та провадження освітньої діяльності, та, за можливості, очолити роботу зазначеної комісії.

Відвідування навчальних занять

о. Здобувач повинен вчасно прибувати на заняття та бути на своєму навчальному місці не пізніше ніж за 1 хв. до початку заняття.

6. Анкетування

Анкета з оцінювання якості викладання навчальної дисципліни та надання відгуків про науково-педагогічних працівників буде запропонована після складання заліку.

7. Очікувані результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни “Управління діями армійської авіації в операціях” слухачі повинні набути сукупність спеціальних (фахових, предметних), військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей за фаховою підготовкою:

Компетентності (за фахом)	К11. Здатність застосовувати теорію і сучасні методи оперативного планування об'єднаних операцій (бойових дій) міжвидовими оперативними угрупованнями військ (сил), а також здійснювати їх всебічне забезпечення під час спільного виконання ними завдань в операціях (бойових діях) та максимальної реалізації оперативних (бойових) можливостей угруповань військ (сил).
	К13. Здатність розв'язувати складні завдання і проблемні питання управління міжвидовими оперативними угрупованнями військ (сил).
	К14. Здатність розв'язувати складні завдання підготовки і ведення об'єднаних операцій угруповань військ (сил).
	ВПК5. Здатність до планування застосування та забезпечення бойових дій військ (сил) в операціях.
	ВПК6. Здатність до організації виконання завдань застосування та забезпечення бойових дій військ (сил) в операціях
	ВСК1. Здатність використовувати знання та уміння під час військового процесу вироблення рішення (ВПВР) та у ході підготовки до бойового застосування військових частин армійської авіації.
	ВСК2. Здатність управляти діями військових частин армійської авіації під час підготовки та в ході ведення бойових дій.
	ВСК5. Здатність організовувати авіаційну підтримку дій військових частин механізованих і танкових військ під час ведення бою (бойових дій).

	ВСК7. Здатність виконувати обов'язки за посадою.
Програмні результати навчання (за фахом)	РН14. Мати навички вирішення завдань у складі міжвидових органів військового управління оперативного рівня
	РНвп5. Планувати та організувати застосування та забезпечення військ (сил) у Силах оборони, окремих родів військ (сил), у тому числі за стандартами НАТО, організувати взаємодію з військовими частинами видів Збройних Сил, окремих родів військ (сил) під час спільного виконання завдань в об'єднаних операціях (бойових діях).
	РНвп6. Визначати можливі способи виконання покладених завдань та обирати найбільш ефективні з них під час планування застосування та забезпечення військ (сил) в різних умовах обстановки.
	РНвс1. Використовувати військовий процес вироблення рішення (ВПВР) під час планування бойових дій військових частин армійської авіації, організувати взаємодію з військовими частинами та підрозділами родів військ Сухопутних військ, інших складових сектору безпеки і оборони під час ведення бойових дій.
	РНвс2. Здійснювати підготовку військових частин армійської авіації до бойових дій та управляти ними під час бойових дій.
	РНвс5. Організувати авіаційну підтримку дій військових частин механізованих і танкових військ під час ведення бою (бойових дій).
	РНвс7. Застосовувати теоретичні знання та практичні вміння під час виконання функціональних обов'язків за посадою.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Стратегія воєнної безпеки затверджена Указом Президента України від 25.03.2021 року №121/2021.
2. Тимчасова доктрина застосування сил оборони держави, затверджено наказом ГШ Збройних Сил України від 31.03.2020 року № 124 дск, К.: РВВ ЦЗСД МО та ГПІ ЗС України.
3. Доктрина Об'єднані операції затверджено наказом ГШ Збройних Сил України від 30.07 2020 року №101 дск, К.: РВВ ЦЗСД МО та ГПІ ЗС України.
4. Доктрина “Об'єднане планування”. Затверджено Наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 22 грудня 2020 року № 225 ДСК.
5. Доктрина “З авіаційної підтримки”, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 30 листопада 2020 року – ВКП 3-00(11-13).01.
6. Бойовий статут Сухопутних військ “Армійська авіація Сухопутних військ Збройних Сил України”. Затверджений наказом командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 21.12.2020 року № 990 – БП 3(7)-12(01).01.

7. Методичні рекомендації з планування бойового застосування армійської авіації в ході ведення операції (бойових дій). Затверджені командувачем Сухопутних військ Збройних Сил України 18 липня 2022 року № 9713.

8. Тимчасовий порядок оформлення оперативних (бойових) документів, затверджений наказом Головнокомандувача Збройних Сил України 11.09.2020 № 140. – К.: ГШ ЗС України, 2020. – 261 с.

9. Тимчасова доктрина з управління армійською авіацією в ході ведення операцій (бойових дій) Тактична публікація Командування Сухопутних військ. – К.: КСВ, квітень 2022 р.

10. Бойове застосування авіації Сухопутних військ. Курс лекцій. – К.: НУОУ, 2016 р., інв. 47320.

11. Бойовий досвід застосування армійської авіації в ході відбиття збройної агресії за період з 24.02.2022 по 31.08.2023 – К.: КААСВЗСУ, 2023 р., інв. 49966.

Допоміжна література

12. Особливості підготовки і виконання бойових завдань військовими частинами і підрозділами під час проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей: навч. посіб. / [Музиченко Д.П., Починок С.М., Голованов А. В., Лісневський В. В. та інші]. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2016. – 230 с. ДСК. Інв. № 16668.

13. Загальновійськові формування в бою (за стандартами НАТО): навч. посіб. / [Д. Музиченко, О. Марченко, А. Слупко, І. Шерихов та інші]. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. – 55 с. Нетаємно. Інв. № 9550.

14. Збірник тактичних розрахунків з прикладами: навч. посіб. / [Артамощенко В. С., Голованов А. В., Гайдарли Г.С., та інші]. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. – 96 с. Нетаємно. Інв. № 9201.

15. Процедури процесу прийняття військового рішення (за стандартами НАТО): навч. посіб. / [Музиченко Д.П., Швалючинський В.В. та інші], К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018, – 140 с. Нетаємно. Інв. № 9336.

16. Робота офіцера з планування безпосередньої авіаційної підтримки під час прийняття рішення (за стандартами НАТО): навч. посіб./ [В. В. Швалючинський, М. М. Саміленко та ін.]; за заг. ред. В. В. Швалючинського. – К.: НУОУ ім. І. Черняхівського, 2023. – 116 с.

17. Проблемні питання підготовки та ведення боїв, бойових та антитерористичних дій військовими формуваннями Сухопутних військ: навч. посіб. / [колектив авторів за заг. редакц. Лісневського В.В.] – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 23 с. ДСК. Інв. № 16369.

18. Тимчасова єдина загальновійськова методика оперативно-тактичних розрахунків в ході планування вогневого ураження противника: навч. посіб. / [Телелим В.М., Тарасов В.М., Салкуцан С.М. та інші]. – К.:

НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 192 с. Таємно. Інв № 46543.

19. Планування операцій оперативного угруповання військ за стандартами НАТО: навч. посіб. / кол. авторів; за заг. ред. А. В. Голованова. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2021. – 108 с.

20. Основи планування операцій за стандартами НАТО : навч. посіб. / [М. В. Гребенюк, С. М. Салкуцян, Ю. П. Остах, А. І. Шигида]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 120 с.

21. Процедури процесу прийняття військового рішення (за стандартами НАТО).

22. Allied Joint Publication AJP-5, Edition A, Version 2, Allied Joint Doctrine for the Planning of Operations, May 2019 .

23. Allied Command Operations Comprehensive Operations Planning Directive (COPD), Interim Version 3.0, 15 January 2021.

24. Field Manual 3-0. Operations, 2017.

25. Field Manual 3-04. Army Aviation, 2015.

26. Field Manual 3-04.111. Aviation Brigades, 2007.

27. ATP-49. Use of helicopters in land operations, 2016.

28. AAP-06. NATO glossary of terms and definitions (English and French), 2017.

29. AAP-15. NATO glossary of abbreviations used in NATO documents and publications, 2016.

30. The Battle Staff Smartbook. Leading, Planning & Conducting Military Operations. Fifth edition. – The Lighting Press Norman M. Wade. – 2015, 61 p.

31. ADP 3-0, Operations. Army Doctrine Publication No. 3-0, Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 31 July 2019.

32. ADP 3-90, OFFENSE AND DEFENSE. Army Doctrine Publication No. 3-90, Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 31 July 2019.

33. ADP 5-0 (FM 5-0), The Operations Process. Army Doctrine Publication No. 5-0 (FM 5-0), Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 17 May 2012.

34. FM 6-0, Commander and Staff Organization and Operations. Change No. 1, Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 11 May 2015.

35. STANAG 2484 (AArtyP-05) NATOFIRESUPPORTDOCTRINE.

36. STANAG 2934 (AArtyP-01) Land-Based FireSupportProcedures.

37. STANAG 2524 (AJP-3.9) LIED JOINT DOCTRINE FOR JOINT TARGETING.

38. Allied Joint Publication AJP- 3.2, Edition A, Version 1, Allied Joint Doctrine For Land Operations. - Military Committee Joint Standardization. – STANAG 2288, 15 March 2016, 90 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <http://nso.nato.int/nso/zPublic/ap/AJP-3.2.pdf>
39. Allied Joint Publication AJP- 3.4.5, Edition A, Version 1, Allied Joint Doctrine for the Military Contribution to Stabilization and Reconstruction. - Military Committee Joint Standardization. – STANAG 2590, 14 December 2015, 100 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <http://nso.nato.int/nso/zPublic/ap/AJP-3.4.5.pdf>.
40. Allied Land Tactics ATP-3.2.1. - Military Committee Joint Standardization. – STANAG 2605, 9 November 2009, 273 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <http://nso.nato.int/nso/zPublic/ap/AT3-3.2.1.pdf>.
41. Allied Procedural Publication APP-6, Edition 0, Version 1, Nato Joint Military Symbology. - Military Committee Joint Standardization. – STANAG 2019, 16 October 2017, 922 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <http://nso.nato.int/nso/zPublic/ap/APP-6.pdf>.
42. Field Manual 3-0. Operations. Headquarters Department of the Army Washington, DC, 6 October, 2017, 363 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <https://armypubs.us.army.mil/doctrine/fm3-0.pdf>.
43. Field Manual 3-90-1. Offense and Defense Volume 1. Headquarters Department of the Army Washington, DC, 22 March, 2013, 285 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <https://armypubs.us.army.mil/doctrine/fm3-90-1.pdf>.
44. Field Manual 3-07. Stability. Headquarters Department of the Army Washington, DC, 2 June, 2014, 107 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <https://armypubs.us.army.mil/doctrine/fm3-07.pdf>.
45. B-GL-300-001/FP-001 Land Operations. The Land Staff by the Army Publishing Office, Fort Frontenac, Kingston, Ontario, 456 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <http://lfdts.army.mil.ca/B-GL-300-001/FP-001.pdf>.